

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα, 17 Φεβρουαρίου 2012

Αριθ. Πρωτ. 54/2012

Αριθμ. Γνωμ. 2/2012

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ

ΤΗΛ.: 2106411526

ΤΗΛ.: 2106411523

ΠΡΟΣ

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΥΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Ερώτημα:

Ποια τα συμβολαιογραφικά δικαιώματα, επί συντάξεως συμβολαίου διασπάσεως Α.Ε. με σύσταση νέων Α.Ε., όταν στην διασπώμενη Α.Ε. ανήκουν κατά πλήρη κυριότητα ακίνητα, τα οποία μεταβιβάζονται στις συνιστώμενες νέες Α.Ε.

Το ερώτημα τούτο τέθηκε στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, με το 2498/28-12-11 έγγραφο του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου Εφετείων Αθηνών – Πειραιώς – Αιγαίου και Δωδεκανήσου.

Επί του ερωτήματος τούτου η γνώμη μας, κατ' άρθρ. 24§5 β' - 25§2 εδ. α' και β' περ. β' Ν. 1756/88, είναι η εξής:

Α

1) Κατ' άρθρ. 40 §1 εδ. α' και β' Ν. 2830/2000 «Κώδικας Συμβολαιογράφων» (Δικαιώματα συμβολαιογράφων):

«α) Ο συμβολαιογράφος για κάθε πράξη που καταρτίζει

και για κάθε παροχή υπηρεσίας που προσφέρει, αν σχετίζεται με την αρμοδιότητά του ή επιβάλλεται από το νόμο, όπως και για την έκδοση αντιγράφων και περιλήψεων, δικαιούται πάγια αμοιβή. Επιπλέον της αμοιβής αυτής και προκειμένου για πράξεις που το αντικείμενό τους είναι αποτιμητό σε χρήμα, δικαιούται να λάβει και αναλογική αμοιβή, που υπολογίζεται με βάση τη συνολική δηλούμενη αξία στο συμβόλαιο, ή τη μεγαλύτερη αξία που καθορίζεται από την αρμόδια αρχή προσωρινά ή οριστικά.....

β) Οι αμοιβές αυτές καθορίζονται τουλάχιστον κάθε τρία χρόνια με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Δικαιοσύνης και Οικονομικών, μετά γνώμη της Συντονιστικής Επιτροπής Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδας ».

2) Με βάση τις παραπάνω διατάξεις, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. **100692/8-7-09 απόφαση των Υπουργών Οικονομίας – Οικονομικών και Δικαιοσύνης (ΦΕΚ Β' 1487/23-7-09)**, η οποία στα άρθρα 1 και 3 ορίζει τα εξής:

Άρθρο 1:

«α) Ο συμβολαιογράφος για κάθε πράξη που καταρτίζει εισπράττει ως πάγια αμοιβή είκοσι (20.00) ευρώ.

β) Επιπλέον της αμοιβής αυτής και προκειμένου για πράξεις που το αντικείμενο τους είναι αποτιμητό σε χρήμα, εισπράττει και αναλογική αμοιβή ένα τοις εκατό (1%), που υπολογίζεται με βάση τη συνολική αξία που δηλώνεται στο συμβόλαιο, ή τη μεγαλύτερη αξία που καθορίζεται από την αρμόδια αρχή, προσωρινά ή οριστικά.»

Άρθρο 3:

«Κατ' εξαίρεση των όσων ορίζει η περίπτωση β του άρθρου 1, η αναλογική αμοιβή του συμβολαιογράφου για τις κατωτέρω αναφερόμενες πράξεις καθορίζεται ως εξής: α.....β..... γ. Για κάθε πράξη κατάρτισης καταστατικού Ανώνυμης Εταιρείας

η αναλογική αμοιβή δεν μπορεί να είναι ανώτερη από τετρακόσια ογδόντα (480.00) ευρώ., δ.....ε.....».

3) Με τα άρθρα 14,15 και 16 του Π.Δ. 498/87, προστέθηκαν και νέα άρθρα, ήτοι τα 81, 82 και 88 στον Κ.Ν. 2190/20.

Ειδικότερα το άρθρ. **81** ορίζει ότι:

«**§1** Η διάσπαση ανώνυμων εταιρειών πραγματοποιείται, είτε με απορρόφηση, είτε με σύσταση νέων εταιρειών, είτε με απορρόφηση και σύσταση νέων εταιρειών».

«**§3** Διάσπαση με σύσταση νέων εταιρειών είναι η πράξη, με την οποία μια ανώνυμη εταιρεία (διασπώμενη), η οποία λύεται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, μεταβιβάζει σε άλλες ανώνυμες εταιρείες, που συνιστώνται ταυτόχρονα (επωφελούμενες), το σύνολο της περιουσίας της (ενεργητικό και παθητικό), έναντι απόδοσης στους μετόχους της μετοχών, εκδιδόμενων από τις επωφελούμενες εταιρείες.....».

Το άρθρο **82** ορίζει τα στοιχεία που πρέπει να περιέχει το σχέδιο σύμβασης διάσπασης, τον τρόπο δημοσιότητας και τις αρμοδιότητες του Δ.Σ. της διασπώμενης Α.Ε.

Το άρθρο **88** ορίζει τα εξής:

«**§4** Η διάσπαση της υφιστάμενης εταιρείας (διασπώμενης) και η σύσταση των νέων εταιρειών (επωφελούμενων) γίνεται με πράξη, που καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο και υπογράφεται από τους νόμιμους εκπροσώπους της διασπώμενης εταιρείας.....Η πράξη αυτή (συμβολαιογραφική) περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία της πιο πάνω §2 (τα στοιχεία του σχεδίου σύμβασης διάσπασης – άρθρο 82 §2), καθώς επίσης και τα καταστατικά των συνιστώμενων εταιρειών.»

B

1) Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων των

ανωτέρω νομοθετημάτων, ανενδοίαστα προκύπτει ότι, όταν επέρχεται διάσπαση Α.Ε. με σύσταση νέων Α.Ε., η διασπώμενη Α.Ε. μεταβιβάζει το σύνολο της περιουσίας της, δηλαδή το ενεργητικό και το παθητικό της στις επωφελούμενες - συνιστώμενες - νέες Α.Ε. Αν δε στο ενεργητικό της διασπώμενης Α.Ε. υφίστανται και ακίνητα, μεταβιβάζονται και αυτά στις υπό ταυτόχρονη σύσταση νέες Α.Ε., ως αποτελούντα μέρος του ενεργητικού αυτής, το οποίο μαζί με το παθητικό της αποτελεί το σύνολο της μεταβιβαζόμενης περιουσίας της διασπώμενης Α.Ε., προς τις επωφελούμενες Α.Ε.

2) Η ανωτέρω συνολική μεταβίβαση της περιουσίας της διασπώμενης Α.Ε. προς τις επωφελούμενες νέες Α.Ε., γίνεται με μια (ενιαία) συμβολαιογραφική πράξη, στην οποία, εκτός της μεταβίβασης (στοιχεία σχεδίου σύμβασης διάσπασης), περιλαμβάνονται και τα καταστατικά των επωφελούμενων Α.Ε. Αν στο σύνολο της περιουσίας της διασπώμενης Α.Ε. υφίστανται και ακίνητα, η μεταβίβαση αυτών στις επωφελούμενες Α.Ε. αποτελεί ιδιάζοντα τρόπο μετάθεσης της κυριότητας, αφού, το μεν οι μέτοχοι της διασπώμενης Α.Ε., είναι και μέτοχοι των επωφελούμενων Α.Ε. το δε τα μεταβιβαζόμενα ακίνητα περιλαμβάνονται και στα καταστατικά των υπό σύσταση νέων Α.Ε., ως αποτελούντα και αυτά, μαζί με στοιχεία άλλα, το σύνολο της μεταβιβαζόμενης περιουσίας. (Κ. Παμπούκης: Δίκαιο Ανώνυμης Εταιρείας: τ. Α' 1991 – 129, 204). Βεβαίως, εφ' όσον πρόκειται περί μεταβίβασης ακινήτων, η ανωτέρω συμβολαιογραφική πράξη υπόκειται σε μεταγραφή, κατ' άρθρ. 85 §3 Κ.Ν. 2190/20.

3) Διάφορον είναι το θέμα της υπαγωγής των επωφελούμενων Α.Ε. στις διατάξεις του Ν.Δ. 1297/72 « Περί παροχής φορολογικών κινήτρων δια την συγχώνευσιν ή

μετατροπήν επιχειρήσεων.....» και Ν. 2166/93, «Κεφαλαιαγορά - Επιχειρήσεις - Φορολογία.....», όπου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3 των άνω νομοθετημάτων, ως αυτά τροποποιηθέντα και αντικατασταθέντα σήμερα ισχύουν, κάθε σχετική πράξη μεταβίβασης στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού εταιρείας και κάθε μεταγραφή σχετικών πράξεων, απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος ή δικαίωμα, ή εισφορά υπέρ του Δημοσίου, ή υπέρ οποιδήποτε τρίτου, αφού τρίτος δεν είναι ο συμβολαιογράφος, ο οποίος δια της σύνταξης της συμβολαιογραφικής πράξης παρέχει υπηρεσίες στις επωφελούμενες Α.Ε., (Πρβλ. Α.Π. 893/09, Μον. Πρωτ. Ξάνθης 164/11, σχετικά με υποθηκοφύλακες), οπότε αυτός δικαιούται αμοιβής.

Γ

1) Εν όψει των ανωτέρω εκτεθέντων, σε περίπτωση σύνταξης συμβολαίου διάσπασης Α.Ε. με ταυτόχρονη σύσταση νέων Α.Ε., η αμοιβή του συμβολαιογράφου καθορίζεται από το άρθρ. 3 εδ. γ' της ανωτέρω 100692/09 Υπουργικής Απόφασης, κατά το οποίο η αναλογική αμοιβή του 1%, που υπολογίζεται με βάση την δηλούμενη ή καθοριζόμενη (αρμοδίως) στο συμβόλαιο συνολική αξία, δεν μπορεί να υπερβεί τα 480 ευρώ, (πλέον της πάγιας αμοιβής των 20 ευρώ), αφού στην ανωτέρω συμβολαιογραφική πράξη περιλαμβάνεται και η κατάρτιση των καταστατικών των επωφελούμενων Α.Ε., στα οποία (καταστατικά) περιέχεται ως συνολική αξία η μεταβίβαση της συνολικής περιουσίας της διασπώμενης Α.Ε., μεταξύ της οποίας είναι και υφιστάμενα τυχόν ακίνητα αυτής.

2) Η άποψη, ότι η αμοιβή του συμβολαιογράφου, όταν μεταβιβάζεται ακίνητο, είναι το 1% επί της αξίας του μεταβιβαζομένου ακινήτου και το 1% (όχι πάνω από 480 ευρώ) επί της αξίας του κεφαλαίου των υπό σύσταση Α.Ε., δεν ευσταθεί,

διότι πρόκειται περί πρόσθετης και μη νόμιμης αμοιβής του συμβολαιογράφου, αφού, αφενός μεν αυτός εισπράττει το 1% επί της αξίας του στο σύνολο της περιουσίας (ενεργητικό – παθητικό) περιλαμβανομένου και μεταβιβαζομένου ακινήτου και αφετέρου για το ίδιο ακίνητο, που περιέχεται στο σύνολο της μεταβιβαζόμενης περιουσίας (ενεργητικό – παθητικό) και που περιλαμβάνεται στα καταστατικά των επωφελούμενων Α.Ε., ο ίδιος συμβολαιογράφος (για συνολική μεταβιβαζόμενη περιουσία) εισπράττει ως αμοιβή όχι πάνω από 480 ευρώ.

Δ

1) Συμπερασματικά, η λύση που αρμόζει, στο ερώτημα που μας τέθηκε, είναι η εξής: Επί κατάρτισης – σύνταξης συμβολαίου, που αφορά διάσπαση με σύσταση νέων Α.Ε., κατά το οποίο (συμβόλαιο) η διασπώμενη Α.Ε. μεταβιβάζει ακίνητα στις επωφελούμενες – συνιστώμενες Α.Ε., η αμοιβή του συμβολαιογράφου για κάθε νέα Α.Ε. είναι, αφενός μεν η πάγια, δηλαδή αυτή των 20 ευρώ, αφετέρου δε αυτή του 1% επί του κεφαλαίου της νέας εταιρείας, που δεν μπορεί όμως να υπερβεί τα 480 ευρώ.

2) Σημειώνουμε ότι, με την υπ' αριθμ. 3/2003 γνωμοδότηση της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου έγινε δεκτό, ότι τα δικαιώματα του συμβολαιογράφου σε περίπτωση συγχώνευσης Α.Ε., είτε με σύσταση νέας εταιρείας, είτε με απορρόφηση, είναι τα ίδια ακριβώς με τα ανωτέρω αναφερόμενα, σύμφωνα (ως προς τον συντελεστή και το ποσό) με την ισχύουσα τότε υπ' αριθμ. 74084/96 κοινή Υπουργική Απόφαση.

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Γεώργιος Χατζίκος